

ОГЛАСИТЕЛЬНОЕ СЛОВО ПЕРЕД ПОЧАТКОМ СВЯТОЇ І ВЕЛИКОЇ ЧОТИРИДЕСЯТНИЦІ (2020)

+ **ВАРФОЛОМІЙ**^[1]_{SEP}

**МИЛІСТЮ БОЖОЮ АРХІЄПИСКОП КОНСТАНТИНОПОЛЬСЬКИЙ - НОВОГО
РИМУ І ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІАРХ**

*УСІЙ ПОВНОТІ ЦЕРКВИ, БЛАГОДАТЬ І МИР ВІД ГОСПОДА І СПАСА НАШОГО ІСУСА
ХРИСТА, А ВІД НАС — МОЛИТВА, БЛАГОСЛОВІННЯ І ПРОЩЕННЯ*

Ми звертаємося до Бога любові з піснеспівами подяки, коли ми знову входимо у Святий і Великий піст, на арену подвижницької боротьби, посту та утримання, пильності та духовної усвідомленості, оберігання наших почуттів та молитви, смиренності та самопізнання. Ми розпочинаємо нове і благословенне паломництво до Святої Пасхи, яка «відкрила для нас ворота раю». У Церкві і власне як Церква, коли ми бачимо Воскреслого Господа слави, ми всі разом ідемо шляхом обоження благодаттю, яка веде до небесних благ, «підготовлених Богом для тих, хто любить Його» (1 Кор. 2:9).

У Церкві, де реалізується «вічна таємниця» божественної ікономії, усі речі мають свою непохитну богословську основу та чисте сотеріологічне посилення. Втілення Бога і обоження людини є опорами православної віри. Ми рухаємось до нашого вічного призначення в любові до Христа. Наш Бог, Який є «завжди для нас», ніколи не може бути зведений до якоїсь «вищої сили», укладеної в трансцендентність і велич всемогутності або її святості. Натомість Він – вічне Слово Боже, яке «прийняло нашу форму», щоб запросити людство до спільності Його святості, справжньої свободи. Людину, яку спочатку «вшанували свободою», запрошують вільно прийняти цей божественний дар. У божественно-людській таємниці спасіння наша синергія також функціонує як свідок у світі благословення, яке ми пережили – «що ти такого маєш, чого б не отримав?» (1 Кор. 4: 7) – через любов до «брата».

Святий і Великий піст – це досконалість періоду переживання цієї свободи, яку дарує Христос. Піст і аскеза не являються дисциплінами, що накладені ззовні, але добровільною повагою церковної практики, покірністю до церковної традиції, яка не є чистим порожнім листом, а живою і життєдайною присутністю, постійним вираженням єдності, святості, соборності та апостольства Церкви. Мова богослов'я та гімнографії говорить про «радісне горе» та «весну посту». Це тому, що справжній аскетизм завжди радісний, весняний і світлий. Він не знає дуалізму чи поділу; він не недооцінює життя чи світ. «Депресивна аскеза», котра призводить до «посушливості людської природи», не має нічого спільного з духом православ'я, де аскетичне життя і духовність плекаються воскресною радістю. У

цьому сенсі піст і аскеза містять альтернативну пропозицію життя замість обіцяного помилкового раю евдемонізму та нігілістичного песимізму.

Ще одним важливим елементом православної аскетичної духовності є її соціальний характер. Бог нашої віри є «самим соціальним Богом», «Богом відносин». Правильно сказано, що Свята Трійця – це «заперечення самотності». Індивідуалізація спасіння та благочестя, перетворення аскези на індивідуальне досягнення, оминають увагою троїчно-центричність церковної події. Коли ми постимось тільки для себе і заради посту, то піст не висловлює дух православної традиції. Духовність – це животворна присутність Святого Духа, який завжди є «духом спілкування». Справжнє православне духовне життя завжди стосується церковного виміру нашого існування, а не певної «духовної самореалізації».

Дотримуючись присвячення цього року Святою Великою Христовою Церквою «пастирському оновленню та належній турботі про нашу молодь», ми закликаємо наших православних юнаків взяти участь у духовній боротьбі Великого посту, щоб пережити його антропологічну глибину та визвольний дух, щоб зрозуміти, що православний аскетизм – це спосіб свободи та екзистенційного здійснення в контексті благословенного життя Церкви, суть якого полягає в тому, щоб «говорити правду в любові». Наша православна молодь покликана виявити цілісний характер посту, який в Тріоді оцінюється як «початок духовної боротьби», «їжа для душі», як «матір усіх доброт і всіх чеснот». Це не просто утримання від певної їжі, а боротьба проти самолюбства та самодостатності, чутливості та відчутної реакції підтримки до нашого страждаючого ближнього. Це євхаристійне використання творіння, екзистенційна повнота, спільність життя та солідарність. Аскеза, піст, молитва і смирення передають аромат і світло Воскресіння, від якого вони отримують сенс і спрямованість. Як квінтесенція церковного життя та його есхатологічна спрямованість, Воскресіння нерозривно пов'язує подвижницьке життя з Божественною Євхаристією, таїнством передбачення невимовної радості Царства Отця, і Сина, і Святого Духа. Той факт, що Божественна Євхаристія зберігається як центр життя в Православній Церкві, пов'язаний із тим, що Воскресіння є фундаментом нашої віри та світлим горизонтом нашої подвижницької духовності, а також нашим добрим свідченням у світі.

Цими думками ми смиренно закликаємо на всіх вас милість і благословення Бога любові, щоб ми змогли із побожним серцем провести перебіг Святого і Великого посту, досягти спасительних Страстей Христа, нашого Бога, і прославляючи Його невимовне довготерпіння, світло святкувати Його славне Воскресіння, яке веде нас від смерті до безконечного життя.

Свята і Велика Чотиридесятниця 2020р.

+ Варфоломій Константинопольський,

Палкий молитвенник перед Богом за всіх вас.